

L'ACTUAL ESTRUCTURACIÓ TERRITORIAL I ADMINISTRATIVA DE CATALUNYA ÉS EL RESULTAT, EN PART, D'AQUELL PROCÉS

Cent anys de la constitució de la Mancomunitat

Joan Reñé i Huguet
President de la
Diputació de Lleida

Avui fa cent anys que es constituí la Mancomunitat de Catalunya, a partir de la unió lliure i solidària de les quatre diputacions catalanes. Aquesta és una efemèride que no pot passar inadvertida, perquè representa el renaixement polític del país, perfectament visualitzat en el primer discurs del president Prat de la Riba, quan diu: "La Mancomunitat clou un període que comença amb la caiguda de Barcelona, amb el Decret de Nova Planta i n'inicia un altre, que és el demà". Aquest "demà" de què parlava Prat de la Riba fou conduït a Lleida pels presidents Josep Maria Espanya, que arribaria a ser conseller de governació de la Generalitat; Joan Rovira i Agelet, candidat a la presidència de la Mancomunitat el 1917; Romà Sol, advocat i escriptor, que arribaria a ocupar la presidència accidental de la Mancomunitat; i, entre d'altres, els diputats Alfred Perrenya, que construï el Casal Social de la Joventut Republicana de Lleida i el Camp d'Esports, i el metge i poeta Josep Estadella i Arnó.

L'acció de govern de la Mancomunitat a les terres de Lleida s'evidencia per tot el territori amb la cons-

truïció de la xarxa viària per acabar amb l'aïllament de molts municipis de la demarcació de Lleida, el desplegament de la xarxa automàtica de telefonia, la creació de les escoles d'Agricultura, del Treball i del Comerç Local a Lleida, l'Escola de sordmuts a la Casa de la Misericòrdia de Lleida (origen de les actuals Escoles Especials de la Diputació de Lleida) o les Biblioteques Populares distribuïdes per les comarques, entre altres progressos. Mai en tan poc temps i amb tan pocs mitjans s'havia fet tant.

L'actual estructuració territorial i administrativa de Catalunya és el resultat, en part, d'aquell breu però reeixit procés històric, durant el qual les diputacions catalanes van desenvolupar un paper cabdal en l'ordenació administrativa i nacional del país; paper que ha anat continuant durant períodes excepcionals de la nostra història, com en la integració de les diputacions dins de la Comissaria de la Generalitat de l'any 1932, en la recuperació de la Generalitat provisional del 1977 i, evidentment, en aquests moments actuals, en què diputacions i Generalitat compartim objectius i governança.

Repasant les actes de la Diputació de Lleida del període mancomunari, es constata com la Mancomunitat va esmerçar múltiples esforços en una acció de govern que prioritzarà el benestar, la sanitat i l'ense-

Aquesta és una efemèride que no pot passar inadvertida perquè representa el renaixement polític del país

nyament; el desenvolupament econòmic i els equipaments culturals, com el Museu d'Art, el Teatre o l'Institut Provincial d'ensenyança.

En aquests temps de revisió històrica, voldria cridar l'atenció sobre el fet que les diputacions catalanes (en períodes democràtics o de minsa llibertat) han estat factors deter-

minants en el desenvolupament social i econòmic del país; i la seva acció pública àmpliament compartida pels ciutadans de múltiple condició social i territorial. En plena efervescència de la premsa comarcal del primer quart de segle XX, una publicació de les Garrigues, anomenada L'Escut, relatava les consecucions

de la Mancomunitat, quan aquesta fou abolida per Primo de Rivera: "Llur tasca cultural ha sigut de pregona intensitat, creant l'Institut d'estudis Catalans; fundant una Universitat Industrial que és l'admiració de propis i d'estrangers; o establint una Escola Superior d'Agricultura que pot molt bé comparar-se amb les més organitzades del món sencer. En el terreny material, llurs carreteres, sempre en bon estat, evidencien la immensitat del treball i cura que això suposa; la xarxa de telèfons estesa pertot arreu i que ja mai hauríem somniat, és altra millora que a la Mancomunitat hem d'agrair".

Aquest relat local de gener de 1924 és una descripció de com es va copsar l'acció de la Mancomunitat al territori i de com es fa i es vertebrava un país a partir del no-res. Les famoses estructures d'Estat, doncs —de què tan encertadament parla el president Mas— no ens en càpiga dubte, van començar a bastir-se en aquells moments excepcionals, ara fa cent anys. I si en el seu moment la Mancomunitat donà força als municipis i veu a la seva gent, ara les diputacions no podem sinó fer el mateix. Avui fem una revisió del nostre passat, certament. Un passat que serveix per recordar-nos, insistentment, que és des de la unitat d'acció, des de la generositat d'uns i altres, i escoltant la veu del poble que el nostre país és capaç d'avançar.

GLOSSA DOMINICAL

El fonament de la nostra esperança

Joan Piris
Bisbe de Lleida

Propant-nos a les celebracions de la Passió, Mort i Resurrecció de Jesucrist trobo oportú que els batejats ens preguntem a fons quin serà el camí a seguir per a una purificació que sigui una veritable transformació qualitativa. Estem cridats a ser perfectes com ho és el nostre Pare Déu i no basta preparar-nos i participar en una celebració sacramental de la Penitència. Els consells i plantejaments de Jesús en l'Evangeli ens demanen anar més enllà.

És clar que rebem el perdó sacramental, però no de forma automàtica. En l'Evangeli veiem que Jesús perdona, però no sense més: perdona perquè ha trobat la humilitat del cor, perquè ha trobat la veritat en l'actitud. Una veritat que està en el fons de l'ésser humà, més enllà de totes les aparences, i que només Ell sap destriar.

El Senyor llegeix en els cors, sap el que hi ha en el nostre interior i la seva mesura és la Misericòrdia.

Jesús fa present al Déu que no fa accepció de persones ni jutja per aparences. Per això menja amb els publicans i els pecadores, escandalitzant als qui es creuen justos, i manifesta predilecció pels pobres i els que són menyspreats a causa de la categoria en la qual se'ls classifica. L'enviat de la Misericòrdia de Déu ha vingut a salvar i no a jutjar. El fonament de la nostra esperança és la Misericòrdia.

Apropem-nos al Senyor amb tota confiança. Ell és el Déu de la Vida, no el Déu de la mort. Vol la vida! Vol la vida del pecador i no la seva mort. Anem cap a Ell amb total confiança, però també amb voluntat de conversió. Acceptem i confessem la nostra realitat deficient sense tripijocs i agraim el perdó rebut reaccionant amb una nova manera de viure.

Sense oblidar una altra cosa que Jesús va deixar ben clara: l'alegria del cel quan un pecador es penedeix. Recordem l'alegria del pastor que troba l'ovella perduda o la de la pobra dona que troba per fi la dramma extraviada. Contemplem el goig del Pare del fill pròdig organitzant la gran festa per la tornada del seu fill. Per què no donar-li una altra vega-

Procurem fer tot el possible per viure en l'alegria de l'esperança, en la certesa de saber-se estimat i de saber-se salvat

da al nostre Senyor ocasió d'alegries semblants?

La Misericòrdia de Déu no és feblesa o simplement pietat generosa envers el pecador. És la mirada profunda d'Aquell que ens coneix a fons i veu la nostra realitat amb l'amor del Creador sobre la seva obra o del Redemptor sobre la criatura redimida. És el que hi ha darrere de la commovedora petició del crucificat: "Pare, perdona'ls, perquè no saben el que fan!".

Procurem fer tot el possible per viure en l'alegria de l'esperança, en la certesa de saber-se estimat i de saber-se salvat. I això, encara que estiguem cansats d'experimentar tantes vegades les mateixes limitacions o de repetir sempre les mateixes coses en la Confessió. Aquesta és la nostra veritat, que no és impediment per a tornar a començar, reprement el camí de seguiment de Jesús, el camí de la santedat.

Quan acudim al Sagrament de la Penitència mirem-lo a Ell, no a nosaltres, conscients que anem a la trobada de l'amor misericordiós d'Aquell que, per a fer un sant, no més li cal un pecador.

Rebeu la salutació del vostre germà bisbe.